

Gespreksnotitie ten behoeve van het rondetafelgesprek over het Nederlandse slavernijverleden met de Tweede Kamercommissie Binnenlandse Zaken, 3 november 2022

Dames en heren leden van de Commissie, voorzitter, goedemiddag.

Dank voor de uitnodiging om vandaag met u te spreken over het thema Het Nederlandse Slavernijverleden.

In april van dit jaar hebben wij ons onderzoek gepresenteerd naar het slavernijverleden van de bank en daarbij onze excuses aangeboden voor het enorme leed dat door voorgangers van de bank in het verleden aan de slachtoffers van slavernij is aangedaan.

Ik licht graag kort toe hoe wij als ABN AMRO aankijken tegen onze geschiedenis en onze rol in het slavernijverleden, en hoe we tot dat inzicht zijn gekomen. En natuurlijk beantwoord ik straks graag uw vragen.

Laat ik beginnen met de directe aanleiding. In mei 2020 overleed de zwarte Amerikaanse burger George Floyd na mishandeling door een witte Amerikaanse politieagent. De beelden van die mishandeling gingen de wereld over en veroorzaakten terecht een golf van verontwaardiging.

Op veel plaatsen in de wereld en ook in Nederland leidden de beelden tot heftige emoties en ook tot ongemakkelijke gesprekken over institutioneel racisme en ongelijkheid waarmee zwarte mensen ook vandaag nog dagelijks te maken hebben.

Ook binnen ABN AMRO kwam dat gesprek op gang. Want wij weten dat ook voor onze bank, met een lange geschiedenis van fusies en overnames, geldt dat er perioden zijn geweest waar we niet trots op kunnen zijn.

Daarom maakten wij diezelfde zomer van 2020 nog bekend dat we opdracht gingen geven tot een onafhankelijk onderzoek naar onze eigen geschiedenis.

Het doel van dat onderzoek was om het licht te laten schijnen op deze schaduwkant uit het verleden van onze bank. En om met die nieuwe kennis over onze geschiedenis begrip en erkenning te creëren voor het leed van de slachtoffers en de nazaten van slaafgemaakten.

Begin dit jaar (2022) deelde het onderzoeksteam van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis onder leiding van dr. Pepijn Brandon voor het eerst hun bevindingen en conclusies met de bank en mijzelf.

De verre voorgangers van ABN AMRO, Hope & Co en Mees en Zoonen, hebben een belangrijk aandeel gehad in die afschuwelijke periode van slavernij. Daarmee hebben zij enorm leed berokkend aan de slachtoffers ervan.

De feiten en inzichten over het verleden die dr. Brandon en zijn team hebben ontdekt en met ons hebben besproken, hebben ons als bestuur en mij persoonlijk diep getroffen.

Vervolgens hebben wij binnen de bank onderling én met vertegenwoordigers vanuit de gemeenschappen van nazaten gesproken. Wij wilden ook van hen horen hoe wij recht kunnen doen aan de conclusies van dit onderzoek.

Uit die gesprekken bleek onder meer dat zij, naast erkenning van het leed, behoefte hebben aan concrete stappen die de structurele maatschappelijke achterstand helpen verbeteren die nazaten van tot slaafgemaakten kunnen ervaren.

Dit heeft ons doen besluiten tot onder meer de volgende twee concrete stappen:

Ten eerste: excuses maken voor het handelen en de pijn in het verleden die deze voorgangers van de bank hebben veroorzaakt voor de slaafgemaakte mensen in die tijd. Dit hebben we gedaan op 13 april van dit jaar.

Ten tweede: concrete initiatieven nemen in lijn met onze maatschappelijke rol, om structurele maatschappelijke ongelijkheid te helpen bestrijden. Zo hadden wij als een van de grootste werkgevers in Amsterdam al afspraken met het stadsdeel Amsterdam Zuidoost, waar wij in de nabije toekomst ons grootste kantoor in Nederland zullen hebben. Dat zijn afspraken over bijvoorbeeld het aanbieden van arbeidsplaatsen, stageplaatsen en schuldhulpverlening aan de inwoners van Zuidoost. En naar aanleiding van de uitkomsten van ons onderzoek hebben wij onlangs besloten om dergelijke initiatieven ook in andere grote steden te ontwikkelen, samen met lokale netwerken.

Dit is een zaak van langere adem en daar zijn wij aan gecommitteerd.

Dames en heren, ik rond af.

Ik hoop dat de kennis en inzichten die wij als ABN AMRO hebben opgedaan dankzij dit onderzoek, zullen bijdragen aan het bevorderen van diversiteit en inclusie van alle groepen, zowel binnen als buiten onze bank.

Zodat wat in eerste instantie misschien een moeilijk gesprek leek te worden in de nasleep van de dood van George Floyd, ons uiteindelijk dichterbij elkaar zal brengen.

Wij hebben hiertoe de eerste betekenisvolle stappen genomen. En daar zullen we ook de komende tijd mee bezig blijven.

Dank voor uw aandacht.

Robert Swaak

CEO ABN AMRO